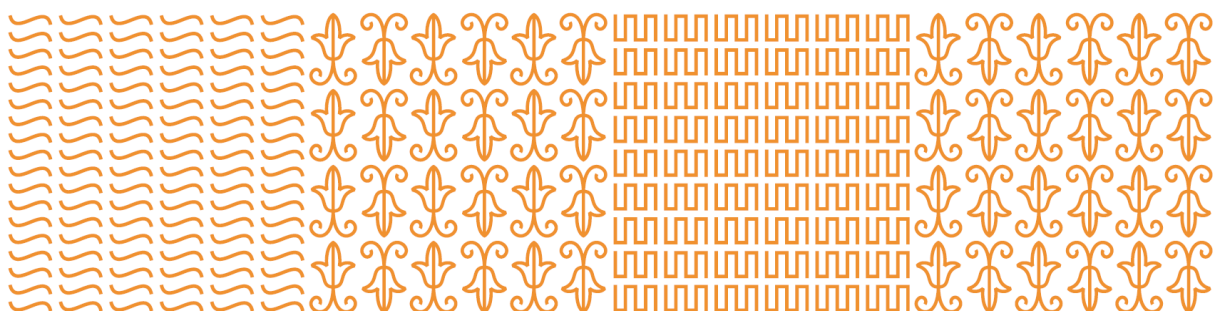

TYK

**TÖÖLÖN
YHTEISKOULUN
AIKUISLUKIO**

**LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVAN
KOULUTUKSEN (LUVA)
OPETUSSUUNNITELMA**

Töölön yhteiskoulun aikuislukion laatima
lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma
perustuu Opetushallituksen 13.11.2015 hyväksymiin
opetussuunnitelman perusteisiin, jotka on otettu käyttöön 1.8.2016.

SISÄLTÖ

1	Opetussuunnitelman perusteiden toteuttaminen Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa	1
1.1	Tavoitteet	1
1.2	Opiskelijaksi ottaminen	2
1.3	Koulutuksen laajuus.....	2
1.4	Tuntijako.....	3
1.5	Valinnaiset opinnot ja perusopetuksen arvosanojen korottaminen.....	3
2	Opetuksen toteuttaminen.....	4
2.1	Arvoperusta	4
2.2	Toimintakulttuuri.....	4
2.3	Oppimiskäsitys	5
2.4	Opiskeluympäristö ja työtavat	5
3	Opiskelun ohjaus ja tuki.....	7
3.1	Ohjauksen järjestäminen	7
3.2	Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	7
3.3	Opiskeluhoolto.....	8
3.4	Opiskelun tuki	8
3.5	Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	8
3.6	Yhteistyö ja opiskelijoiden osallisuus	9
4	Arviointi.....	10
4.1	Arvioinnin tavoitteet	10
4.2	Kurssisuorituksen arviointi	10
4.3	Aineryhmän/oppiaineen oppimäärän arviointi.....	11
4.4	Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana suoritettut perusopetuksen opinnot	12
4.5	Lukiokoulutukseen valmistava koulutus.....	12
4.6	Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.....	13
5	Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt.....	14
5.1	Opetuksen yleiset tavoitteet.....	14
5.2	Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	14
5.2.1	Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, 10 kurssia).....	14
5.2.2	Perusopetuksessa alkanut kieli (3 kurssia).....	19
5.3	Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot (2 kurssia)	21
5.4	Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus (2 kurssia).....	22
5.5	Opinto-ohjaus (2 kurssia)	25
5.6	TVT opiskelun tukena	27
5.7	Valinnaiset opinnot (vähintään 6 kurssia)	28

1 O P E T U S S U U N N I T E L M A N P E R U S T E I D E N T O T E U T T A M I N E N T Ö Ö L Ö N Y H T E I S K O U L U N A I K U I S - L U K I O S S A

1.1 T A V O I T T E E T

Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet lukiokoulutukseen siirtymistä varten. Lukio-opiskelussa vaadittavia opiskelutaitoja kehitetään ja lisätään tietämystä suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista sekä koulutus- ja yhteiskuntajärjestelmästä.

Koulutuksella tuetaan myös opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana vahvistamalla tiedonhankinta ja -soveltamistaitoja sekä tieto- ja viestintäteknistä osaamista. Näin edistetään yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta sekä parannetaan maahanmuuttajien ja vieraskielisten mahdollisuuksia suorittaa lukiokoulutus. Opinto-ohjauksen tärkeä tavoite on muodostaa opiskelijalle käsitys suomalaisen lukiokoulutuksen ja muun koulutusjärjestelmän toimintamalleista ja vaatimuksista. Näin opiskelija oppii asettamaan realistisesti koulutustaan ja kehitystään koskevia tavoitteita.

Suomen kielen opintojen tavoitteena on parantaa opiskelijoiden valmiuksia opiskella lukiokoulutuksessa suomen kielellä. Erityisesti tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden monilukutaitoa, jolla tarkoitetaan erilaisten viestien tulkinnan, tuottamisen ja arvottamisen taitoja. Se luo perustan ajattelutaidoille ja kyvyille hankkia, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa erilaisissa monimediaisissa oppimisympäristöissä ja -tilanteissa. Monilukutaito on osa kaikkien oppiaineiden opiskelua. Oppiminen etenee perustaitojen hallinnasta kohti laaja-alaisia tekstien ymmärtämis- ja tuottamistaitoja. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään ja hallitsemaan eri oppiaineille tyypillisiä tapoja käsitteellistää ja ilmaista asioita. Opiskelijat saavat valmiuksia välittää hankkimaansa tietoa, etsiä ratkaisuja ongelmiin ja tuottaa uutta tietoa monessa eri muodossa ja eri välinein.

1.2 OPISKELIJAKSI OTTAMINEN

Lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on maahanmuuttaja tai vieraskielinen;

- joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavan oppimäärän taikka jolla katsotaan muutoin olevan vastaavat tiedot ja taidot;
- jolla ei ole riittäviä kielellisiä valmiuksia suoritua lukio-opinnoista suomen tai ruotsin kielellä;
- jonka tavoitteena on jatkaa opiskelua lukiossa lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen jälkeen ja
- joka ei ole suorittanut yliopistolain (558/2009) 37 pykälän 1 momentissa mainittua tutkintoa tai korkeakoulututkintoa.

Maahanmuuttajalla tarkoitetaan Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty ulkomaalaislain (301/2004) 161 pykälässä tarkoitettu oleskelukortti.

Vieraskielisellä tarkoitetaan henkilöä, jonka äidinkieli on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) tarkoittamassa väestötietojärjestelmässä muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Opiskelijaksi ottamisesta päättää lukiolain 20 pykälän mukaan tarkemmin koulutuksen järjestäjä. Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa opiskelijat valitaan kielitestin ja/tai haastattelun kautta. Haastattelussa varmistetaan, että opiskelija täyttää LUVA:an vaadittavat, yllä mainitut kriteerit. Tarkemmista hakukäytännöistä sekä valittavien opiskelijoiden määrästä päätetään erikseen lukuvuosittain koulun resurssien mukaisesti.

1.3 KOULUTUKSEN LAAJUUS

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen laajuus on 25 kurssia, jotka suoritetaan yhdessä lukuvuodessa. Koulutusta ei voi suorittaa erillisinä kursseina tai aineopintoina, mutta perustellusta syystä opinnot voi jakaa kahdelle peräkkäiselle lukuvuodelle. Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa noudatetaan aikuisille suunnatun LUVA-opetuksen tuntimäärää, jolloin yhden kurssin kesto on keskimäärin 28 tuntia.

Koulutus sisältää erityisesti suomen kielen opintoja sekä lukio-opiskelussa vaadittavien tietojen ja taitojen vahvistamista. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijalle annetaan myös opinto-ohjausta.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus ei johda tutkintoon eikä anna oikeutta lukiokoulutukseen, vaan opiskelijan tulee hakea lukion aloituspaikkaa yhteishaussa.

1.4 TUNTIJAKO

Oppiaine ja aineryhmä	Pakolliset kurssit
Äidinkieli ja kirjallisuus *	10
Muut kielet	3
Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot **	2
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus ***	2
Opinto-ohjaus	2
Valinnaiset opinnot	6
Yhteensä	25

* Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine opetetaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

** Matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantiede

*** Historia ja yhteiskuntaoppi

Valinnaiset opinnot voivat sisältää sekä lukion että perusopetuksen kursseja opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Opiskelija voi halutesaan suorittaa kursseja enemmän kuin 25.

1.5 VALINNAISET OPINNOT JA PERUS- OPETUKSEN ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN

Valinnaisina opintoina Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa voi suorittaa sekä perusopetuksen että lukion kursseja opiskelijan tarpeiden mukaan.

LUVA-koulutuksen aikana opiskelija voi korottaa perusopetuksen arvosanoja. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma, jossa korotustarve kartoitetaan. Opiskelija voi osallistua Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa tarjottaville perusopetuksen kursseille valintansa mukaan, ja arvosanan korottaminen voi olla mahdollista tätä kautta. Opiskelijan kanssa voidaan myös sopia erillisestä korotustentistä, joita voidaan suorittaa uusintakokeiden yhteydessä.

2 O P E T U K S E N T O T E U T T A M I N E N

2.1 A R V O P E R U S T A

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen arvoperusta noudattaa suomalaisen koulutusjärjestelmän ja Töölön yhteiskoulun aikuislukion arvoperustaa. Yleisenä arvolähtökohtana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioitus. Sivistysihanteena on pyrkimys hyvyyteen, totuuteen ja kauneuteen. Koulutus edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, luo edellytyksiä avoimelle demokratialle ja hyvinvoinnille sekä ehkäisee syrjäytymistä. Lisäksi lukiokoulutukseen valmistava koulutus harjaannuttaa nuoria ja aikuisia maahanmuuttajia kestävään elämäntapaan ja arjen taitoihin.

Töölön yhteiskoulun aikuislukio pyrkii edistämään alueellista ja sukupuolten tasa-arvoa sekä opiskelijan taloudellisesta asemasta tai muista henkilökohtaisista ominaisuuksista riippumattomaa tasa-arvoa. Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön edellyttämä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.¹

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu tukee maahanmuuttajien omia kulttuuri-perinteitä sekä auttaa arvioimaan ja uudistamaan niitä, jos ne ovat ristiriidassa Suomes-
sa vallitsevien lakien kanssa. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa opiskelijan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Koulutus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Opiskelijaa rohkaistaan arvioimaan julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden mahdollisia ristiriitoja sekä pohtimaan kriittisesti suomalaisen yhteiskunnan mahdollisuuksia ja epäkohtia. Opiskelussa arvoja ja periaatteita kielennetään mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on arvojen toteutuminen koulutuksen järjestämistavoissa ja opetuksessa sekä eetoksessa ja toimintakulttuurissa.

2.2 T O I M I N T A K U L T T U U R I

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska opiskelijat voivat tulla hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on alusta asti tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde osana koko Töölön yhteiskoulun aikuislukion toimintakulttuuria.

¹ Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 5 a §; Laki yhdenvertaisuutta koskevan lainsäädännön voimaannpanosta 1347/2014. Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 6 §.

2.3 OPPIMISKÄSITYS

Oppiminen on prosessi, jossa opiskelija rakentaa tietoa aikaisemman tietoperustan pohjalle aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Uusi tieto suhteutetaan tietoperustaan ja samalla tietoperustaa muovataan uudelleen. Tiedon rakentaminen on valintaa, vertailemista, jäsentämistä ja järjestämistä sekä tulkitsemista, arvioimista ja soveltamista uusissa tilanteissa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa korostuu oppiminen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa.

Oppimisessa kielen merkitys on keskeinen. Sen avulla rakennetaan ja muovataan tietoperustaa. Kieli ei ole vain oppimisen väline, vaan kielellä luodaan merkityksiä ja todellisuutta koskevaa tietoa. Lukio-opiskelu edellyttää opiskelijalta tiedonalojen kielten hallintaa. Opiskelija oppii eri tiedonalojen kieltä, kielenkäytössä vaadittavia tekstitaitoja ja tapoja.

Monilukutaito eli taito ymmärtää, tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä on lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa olennainen ja kaikissa opinnoissa välttämätön tavoite. Monilukutaito perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jolloin teksteillä ei tarkoiteta ainoastaan kirjoitettuja tekstejä, vaan myös esimerkiksi puhuttuja ja kuvallisia tekstejä.

2.4 OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus niveltyy osaksi lukion toimintaa ja siellä vallitsevaa toimintakulttuuria. Koska koulutukseen voidaan tulla hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulutusjärjestelmistä, alusta lähtien tutustutaan Töölön yhteiskoulun aikuislukion toimintakulttuuriin ja suomalaiseen opiskelijajärjestelmään. Opiskelijat osallistuvat mm. yhteisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin sekä harjaantuvat lukion työtapoihin ja kurssimuotoiseen opiskeluun.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana opiskellaan erityisesti yleisluontoisia eli geneerisiä taitoja: itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja, tiedonhakutaitoja, kriittistä lukutaitoa ja etenkin oppimaan oppimisen taitoja. Opiskelijaa kannustetaan itse- ja vertaisarviointiin.

Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa opetus toteutetaan yhdistämällä joustavasti lähiope-
tusta ja itsenäistä työskentelyä sekä etäopetusta. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa ja käytämme kielitietoisia työtapoja. Työtapoina ovat ryhmä-, pari- ja projektityöt sekä itsenäinen työskentely. Itsenäisen työn osuutta lisätään opiskelijan omien opiskelu- ja tekstitaitojen kehittyessä. Monipuolisilla työtavoilla opiskelijassa viri-
tetään halu oppia ja ottaa vastuuta omasta oppimisestaan sekä kehitetään hänen oppi-
misstrategioitaan sekä tieto- ja viestintätekniisiä valmiuksiaan.

Suomen kielen ja muiden aineryhmien kursseja järjestetään soveltuvin osin samanaikais-
opetuksena, mikä vahvistaa osaltaan opiskelijan monilukutaitoa ja kielitaidon kehitty-
mistä. Samanaikaisopetusta järjestävät opettajat varmistavat, että molempien kurssien
tavoitteet ja sisällöt toteutuvat.

Lähiopetuksessa tuetaan opiskelijoiden vertaisoppimista, kannustetaan keskinäisen tuen antamiseen ja vahvistetaan kuuluvuutta opiskelijoiden ja koko lukion yhteisöön. Opettajan merkitys oppimisen ohjaajana korostuu. Opiskelijat otetaan aktiivisesti mukaan kurssin suunnitteluun, kokeen tai muun näytön suunnitteluun sekä arviointiprosessiin.

3 OPISKELUN OHJAUS JA TUKI

Opiskelijaa ohjataan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suorittamisessa sekä jatko-opintoihin hakeutumisessa. Opiskelijaa tuetaan suunnittelemaan opintonsa, tekemään yksilöllisiä valintoja, seuraamaan opinnoissa etenemistään ja arvioimaan omaa oppimistaan. Ohjausta antavat opinto-ohjaajat, ryhmänohjaaja sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opettajat.

3.1 OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Ohjaustoiminta lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa muodostaa kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa opintojen kaikissa vaiheissa. Opiskelijaa ohjataan arvioimaan aikaisempia opintojaan tai muutoin hankittua osaamistaan, suunnittelemaan opintojensa sisältöä ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja omista tavoitteistaan käsin. Opiskelijaa ohjataan etsimään tietoa oppiainekohtaisista valinnoista ja niiden vaikutuksista jatko-opintoihin. Opiskelijan tulee koulutuksen aikana oppia tehostamaan tiedonhakutaitojaan. Valmistavan koulutuksen aikana opiskelija kartoittaa itselleen sopivia lukio- tai muita jatkokoulutusvaihtoehtoja, joihin hän voi hakeutua lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen jälkeen.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa ohjaus järjestetään henkilökohtaisena ja ryhmämuotoisena ohjauksena. Ohjausta antavat opinto-ohjaajat, ryhmänohjaaja ja aineenopettajat. Opinto-ohjaajat vastaavat opiskelijan ohjauksesta kokonaisvaltaisesti opintojen aikana ja aineenopettajat ohjaavat opiskelijaa oman tiedonalansa käsitteisiin ja tiedonkäsittelytapoihin. Henkilökohtaisessa opinto-ohjauksessa opiskelijan kanssa keskustellaan hänen opintoihinsa, tulevaisuuteensa ja elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Ryhmämuotoisessa ohjauksessa käydään opiskelijoiden kanssa läpi lukio-opintoihin liittyvät vaatimukset ja mahdollisuudet. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat tekemään tarkoituksenmukaisia ja heille soveltuvia oppiaine- ja oppimäärävalintoja.

Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa on laadittu ohjaussuunnitelma, joka on opetussuunnitelman liitteenä. Ohjaussuunnitelma sisältää tietoa esimerkiksi ohjaustoiminnasta ja sen tavoitteista sekä ohjaukseen liittyvien tehtävien ja työn jakautumisesta Töölön yhteiskoulun aikuislukion henkilöstön kesken.

3.2 HENKILÖKOHTAINEN OPISKELUSUUNNITELMA

Koulutuksen alussa laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka perustuu opiskelijan aikaisemmin hankkimiin tietoihin ja taitoihin. Siksi valmistavan koulutuksen alussa selvitetään opiskelijan kielitaidon taso ja oppimishistoria, joiden perusteella opiskelun tavoitteet asetetaan. Henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellään opiskelun tavoitteet, opinto-ohjelma, opintojen suoritustavat, suoritusjärjestys ja opintojen arviointi sekä mahdolliset tukitoimet.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana opiskelija voi opiskella perusopetuksen oppiaineita ja korottaa koulussamme tarjolla olevien perusopetuksen oppiaineiden arvosanoja erityisessä korotustentissä uusintakokeen yhteydessä. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskelija syventää opetuskielen hallintaansa ja oppimaan oppimisen taitojaan sekä useiden oppiaineiden osaamista opetuskielellä. Lisäksi opiskelija voi suorittaa lukiokursseja. Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan voi siis kuulua tässä opetussuunnitelmassa kuvattuja opintoja sekä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opintoja. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä päivitetään lukuvuoden aikana osana opinto-ohjausta.

3.3 OPISKELUHUOLTO

Opiskeluhoito on tarkoitettu aikuislukion opiskelijoille hyvien opiskelumahdollisuuksien vahvistamiseksi. Töölön yhteiskoulun aikuislukion opiskeluhoito edistää opiskelutavoitteiden toteutumista, etsii ratkaisuja pulmakohdissa ja auttaa tekemään opinnoista mahdollisimman sujuvaa.

3.4 OPISKELUN TUKEA

Opiskelijan mahdollisesta tuen tarpeesta neuvotellaan yhdessä opiskelijan, aineenopettajien, ryhmänohjaajan ja erityisopettajan kanssa. Opiskelijan erityinen tuen tarve arvioidaan tapauskohtaisesti. Opiskelija voi saada tarvittaessa tilapäisesti erityisopettajan tukea opintojensa etenemiseen. Opiskelijat voivat hyödyntää myös aikuislukion aineohjausta ja läksytukea.

3.5 SUUNNITELMA KURINPITOKEINOJEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ MENETTELYTAVOISTA

Kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään lukiolaissa.² Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa on suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Lisäksi koulussa on laadittu järjestyssäännöt, jotka ovat lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

² Lukiolaki 629/1998 21 §; Laki lukiolain muuttamisesta 1268/2013.

3.6 YHTEISTYÖ JA OPISKELIJOIDEN OSALLISUUS

Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa koko kouluyhteisö tekee yhteistyötä lukioon valmistavan koulutuksen yhtenäisyyden, eheyden ja laadun varmistamiseksi, toiminnan avoimuuden lisäämiseksi sekä opiskelijoiden oppimisen tukemiseksi ja toimivien opiskelupolkujen rakentamiseksi. Yhteistyötä tehdään myös oppimisympäristöjen monipuolisuuden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin turvaamisessa sekä koulun toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Mahdollisuuksien mukaan tehdään yhteistyötä myös oppiaineiden kesken. Samassa rakennuksessa toimivat muut koulumuodot mahdollistavat opettajien ja opiskelijoiden yhteistyön koulumuotojen ja asteiden välillä. Yhteistyö on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan yhteistyölle asetettuja tavoitteita vasten lukuvuosisuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja vaikuttaa koulun käytäntöihin ja koulutyön suunnitteluun oppilaskuntatoiminnan kautta. Jokainen opiskelija on osa koulun oppilaskuntaa. Oppilaskunnan hallituksen tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja vaikutusmahdollisuuksia. Oppilaskunnan hallituksen toiminnan ohjaamisesta päätetään vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Oppilaskunnan hallitus valitaan tarvittaessa opettajakunnan avustuksella. Oppilaskunnan hallitukseen kuuluu myös opettajajäsen. Oppilaskunnan hallitus pyrkii tuomaan opiskelijoiden äänen kuuluviin ja ottamaan kantaa ajankohtaisiin kysymyksiin koko kouluyhteisössä. Opiskelijoiden keskuudesta valitaan lisäksi lukuvuosittain oppilaskunnan edustaja, joka osallistuu koulun johtokunnan kokouksiin ja tuo esille opiskelijoiden näkemyksiä.

Töölön yhteiskoulun aikuislukio tekee työelämäyhteistyötä muun muassa opinto-ohjauksen yhteydessä. Tällä pyritään tutustuttamaan opiskelijoita työelämään ja luomaan edellytyksiä työllistymiseen. Yhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa tehdään erityisesti ohjauksessa opiskelijan siirtyessä oppilaitoksesta tai eri koulutusasteelta toiseen ja mahdollisuuksien mukaan opetustarjonnan monipuolistamiseksi.

Töölön yhteiskoulun aikuislukio tekee koulutukseen liittyvää yhteistyötä muun muassa muiden aikuislukioiden, kansalaisjärjestöjen, työvoimaviranomaisten ja työelämävalmiuksia (esim. hygieniapassi, ensiapukoulutus) tarjoavien organisaatioiden kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on opiskelijan yhteiskuntaan integroitumisen, kotoutumisen ja työllistymisen tukeminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Yhteistyöllä varmistetaan opiskelijan kokonaisvaltainen tuki hyödyntämällä moniammatillisuutta. Verkostoitumalla kehitetään koulutuksen laatua ja sisältöjä.

Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa koulutyö järjestetään siten, että opiskelijat saavat kokemuksia yhteistyöstä, osallistumisesta ja demokraattisesta toiminnasta omassa opetusryhmässään, koulussa ja sen lähiympäristössä sekä erilaisissa verkostoissa. Oppimaan pyrkivässä yhteisössä arvostetaan avoimuutta ja yhteisöllisyyttä. Koulun toimintatavat ja niiden kehittäminen, avoin vuorovaikutus ja tiedonkulku kannustavat osallistumiseen ja kehittävät rakentavaa kriittisyyttä.

Opiskelijoilla on kouluyhteisön jäsenenä vastuuta opiskeluympäristöstä ja mahdollisuuksia vaikuttaa koulun toimintaan. Opiskelijoiden aktiivista osallisuutta koulun toimintaan ja yhteiskunnassa edistetään eri tavoin. Opiskelijat osallistuvat opetussuunnitelman ja koulun toiminnan kehittämiseen muun muassa antamalla palautetta palautekyselyissä, palautelaatikon kautta ja opiskelijoiden kuulemistilaisuuksissa.

4 ARVIOINTI

4.1 ARVIOINNIN TAVOITTEET

Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijan oppimista ja työskentelyä arvioidaan monipuolisesti.³ Opiskelijan oppimisen arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana että sen päättyessä. Palautteen tarkoituksena on kannustaa ja ohjata opiskelijaa opintojen suorittamisessa. Lisäksi arviointi antaa tietoja opiskelijalle tai alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajalle koulutuksen järjestäjien, työelämän ja muiden vastaavien tahojen tarpeita varten. Arvosanan antaminen on yksi arvioinnin muoto. Arvioinnilla kannustetaan opiskelijaa myönteisellä tavalla omien tavoitteidensa asettamiseen ja työskentelytapojensa tarkentamiseen. Arvioinnin tulee olla oppimista tukevaa.

4.2 KURSSISUORITUKSEN ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on antaa palautetta opiskelijalle kurssin tavoitteiden saavuttamisesta ja opiskelun etenemisestä. Kurssin arviointi on monipuolista ja perustuu mahdollisten kirjallisten kokeiden lisäksi suullisiin kokeisiin ja muihin osaamisen osoittamistapoihin sekä opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin sekä opiskelijan tietojen ja taitojen arviointiin. Myös opiskelijan oma itsearviointi voidaan ottaa huomioon ja hyödyntää muun muassa kurssin arviointikeskustelussa.

Pääosa Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa tehtävästä arvioinnista on lukuvuoden aikana tapahtuvaa, päivittäisessä työskentelyssä annettavaa monipuolista palautetta. Opettaja havainnoi oppimisprosessia ja on vuorovaikutuksessa opiskelijoiden kanssa. Opiskelijat osallistuvat myös toimijuutta kehittävään vertaisarviointiin ja itsearviointiin, joka auttaa heitä ymmärtämään, miten parantaa omaa oppimista ja suoriutumista. Opettaja suunnittelee ja luo tilanteita, joissa yhdessä pohtien annetaan ja saadaan oppimista edistävää ja motivoivaa palautetta.

Opiskelijan opiskelema kurssi arvioidaan sen päättyttyä. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä S (suoritettu) tai merkinnällä H (hylätty). Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullisesti arviointikeskustelussa annettu palaute voivat myös täydentää ja täsmentää arvosanaa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa suoritettut lukio-kurssit arvioidaan lukion opetussuunnitelman mukaisesti.

Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa kesken jääneestä kurssisuorituksesta voidaan merkitä opiskelijalle O (osallistunut opetukseen), jolloin opiskelijalla on määräajassa oikeus täydentää suoritus hyväksytyksi suoritukseksi. Merkintä K (keskeyttänyt) merkitään

³ Lukiolaki 629/1998 17 §; Laki lukiolain muuttamisesta 1116/2008.

opiskelijalle, joka on keskeyttänyt kurssin suorituksen ja jonka on käytävä kurssi uudelleen kurssin suorittaakseen.

Opiskelijalla on pääsääntöisesti oikeus kerran yrittää korottaa hylätyn suorituksen arvosanaa osallistumatta kurssille uudelleen. Arvosanan korottaminen tapahtuu suorittamalla uudelleen kurssin koe tai muu arviointiperusteisiin kuuluva osasuoritus kurssista riippuen. Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa järjestetään lukuvuoden aikana uusintakoetilaisuuksia, joihin opiskelija voi osallistua. Muiden osasuoritusten uusimisesta opiskelijan tulee sopia arvosanan antaneen opettajan kanssa erikseen.

Todetut kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, otetaan huomioon arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja muuhunkin kuin kirjalliseen näyttöön. Kyseiset vaikeudet voidaan ottaa huomioon määrättäessä opiskelijan kurssiarvosanaa.

Opiskelijan arvioinnista päättää kunkin oppiaineen tai aineryhmän osalta opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.⁴ Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen.⁵ Arviointiperusteista tiedottaminen parantaa opettajien ja opiskelijoiden oikeusturvaa ja motivaatiota. Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin kurssin arviointiperusteet selvitetään opiskelijalle kurssin alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa.

Ennen lähiopetuksena alkavan kurssin käynnistymistä opiskelijan on mahdollista sopia kurssin suorittamisesta ilman osallistumista oppitunneille. Suoritus voi edellyttää tunti-työskentelyä korvaavia tehtäviä. Myös tällaisen suorituksen tulee olla opiskelijan kokonaistilanteen kannalta hyödyllistä ja opetusjärjestelyjen kannalta mielekästä.

Mikäli opiskelija yrittää täyttää kurssin arviointiperusteet vilpillisin keinoin, voidaan opiskelijan kurssisuoritus katsoa keskeytyneeksi (K-merkintä) tai sovelletaan muuta lukuvuosisuunnitelmassa päätettyä toimintatapaa. Jos vilppiä epäillään, opiskelijan kuulemiseen varataan mahdollisuus ennen merkinnän antamista.

4.3 AINERYHMÄN/OPPIAINEEN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINTI

Aineryhmän tai oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskelemista pakollisista ja/tai valinnaisista kursseista. Samassa aineryhmässä tai oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaiset kurssimäärät. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssisuorituksia aineryhmittäin enintään seuraavasti:

1–2 kurssia 0

3–5 kurssia 1

6–8 kurssia 2

9 kurssia tai enemmän 3

Jos opiskelijalla on liikaa hylättyjä kurssisuorituksia, hänelle varataan mahdollisuus hylättyjen kurssien suorittamiseen.

⁴ Lukiolaki 629/1998 17 a §; Laki lukiolain muuttamisesta 1116/2008.

⁵ Lukiolaki 629/1998 17 §; Laki lukiolain muuttamisesta 1116/2008.

4.4 LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVAN KOULUTUKSEN AIKANA SUORITETUT PERUSOPETUKSEN OPINNOT

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisina opintoina suoritetuista hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista opiskelija voi saada todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa (38 §) tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa selvitetään eri tavoin, vastaavatko opiskelijan tiedot ja taidot perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja kyseisessä oppiaineessa. Tutkintoon osallistuvan opiskelijan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Opiskelijan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

4.5 LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS

Opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kuuluvia kursseja tulee opiskella vähintään siinä laajuudessa kuin ne on määritelty valtioneuvoston asetuksessa.⁶ Opiskelija on suorittanut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen silloin, kun hän on suorittanut aineryhmien tai oppiaineiden oppimäärät edellä esitetyllä tavalla hyväksytysti ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen vähimmäiskurssimäärä 25 kurssia täyttyy.

⁶ Valtioneuvoston asetus lukiolaissa tarkoitettun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014) 11 §

4.6 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suoritetuista opinnoista saa todistuksen.⁷ Todistuksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- suoritettut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opinnot
- hyväksytysti suoritettut lukiokurssit
- todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- todistuksessa käytettyjen kirjainmerkkien selitykset
- maininta siitä, että todistus on lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta Opetushallituksen määräyksen 56/011/2015 mukainen.

Todistukseen merkitään opiskelijan opiskelemat oppiaineet, niissä suoritettujen kurssien määrä tai merkintä aineryhmän tai oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu). Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen koko oppimäärän suorittamisesta ei anneta yhteistä arvosanaa oppiaineiden arvosanojen keskiarvona eikä muullakaan tavalla. Todistukseen merkitään opiskelijan suorittama kokonaiskurssimäärä.

Lukiokurssit arvioidaan ja merkitään todistukseen siten kuin niistä on määrätty joko voimassa olevissa nuorten tai aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa. Opetushallituksen antaman kyseisen määräyksen numero mainitaan todistuksessa. Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana perusopetuksen opintoja, niiden suorittamisesta erityisessä tutkinnossa annettu todistus voidaan liittää lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen todistuksen liitteeksi.

Todistukseen kuuluu myös kohta lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään mahdolliset todistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset.

⁷ Lukioasetus 810/1998 8 §; Valtioneuvoston asetus lukioasetuksen muuttamisesta 52/2014.

5 OPPIMISTAVOITTEET JA OPETUKSEN KESKEISET SISÄLLÖT

5.1 OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on parantaa opiskelijan valmiuksia oppilaitoksen opetuskielessä sekä parantaa opiskelijan opiskelutaitoja. Lisäksi tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia toimia aktiivisena kansalaisena suomalaisessa yhteiskunnassa.

5.2 KIELENOPETUKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

5.2.1 ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS (SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS, 10 KURSSIA)

Opetuksen tavoitteet

Suomen kielen opetuksen tavoitteena on monilukutaito, jonka avulla opiskelija ymmärtää, tuottaa, osaa arvioida ja analysoida erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä että yhteiskunnassa. Monilukutaitoa kehitetään koko lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen ajan, ei ainoastaan suomen kielen opetuksessa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa varmistetaan, että opiskelija on saavuttanut perusopetuksen suomi toisena kielinä -oppimäärän tavoitteet ja syvennetään näitä taitoja sekä annetaan kielellisiä edellytyksiä lukio-opiskeluun.

Suomen kielen opetuksessa korostuu viestinnällisyys sekä toiminnallisuus – eli se, että kieltä käytetään erilaisissa kielenkäyttötilanteissa ja erilaisissa tarkoituksissa. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen alussa opiskelijan kielitaito kartoitetaan ja opiskelijalle asetetaan oppimistavoitteet siten, että opiskelijan kielitaitoprofiili kehittyy tasaisesti. Kielitaito koostuu tulkintataidoista eli kuullun ja luetun ymmärtämisestä sekä tuottamistaidoista eli puhumisesta ja kirjoittamisesta. Näihin kaikkiin osa-alueisiin sisältyy sanaston ja rakenteiden hallinta.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen päättyessä opiskelijalla tulisi olla toimiva tai sujuva peruskielitaito (kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso B1). Kielitaidon eri osa-alueiden osaamista kuvaava kielitaitoprofiili voi kuitenkin vaihdella opiskelijakohtaisesti.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Toisen kielen oppimisessa koko kohdekielinen ympäristö tukee opiskelijan kielitaidon kehittymistä. Näin ollen erityisesti suomen kielessä hyödynnetään luokkahuoneen ulkopuolisia ja digitaalisia ympäristöjä. Opiskelijaa kannustetaan erilaisten verkossa tarjolla olevien interaktiivisten oppimisympäristöjen käyttöön. Erityisesti kriittiseen tiedonhakuun ja opiskelijan omaan osallistumiseen kiinnitetään huomiota. Kursseilla vahvistetaan myös opiskelijoiden tv-taitoja.

Opiskelijan kielitaidon kokonaisvaltaista kehittämistä tukee se, että opetuksessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan muissa oppiaineissa käytettyä materiaalia. Näistä voidaan poimia kielellistä ainesta, joiden avulla vahvistetaan eri tekstilajien ymmärtämistä ja tuottamista.

Arviointi

Opiskelijalle annetaan jatkuvasti monipuolista sanallista palautetta hänen edistymisestään kielitaidon eri osa-alueilla, jotta opiskelijalle muodostuu realistinen käsitys omasta kielitaidostaan. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen todistukseen merkitään opiskelijan saavuttama kielitaidon taso suomen kielen luetun ymmärtämisessä, kirjoittamisessa, kuullun ymmärtämisessä ja puhumisessa kielitaidon tason kuvausasteikon mukaisesti.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa käytetään voimassa oleviin lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyvää kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa.

LVS1 Kielen rakenteet funktionaalisesta näkökulmasta

Kurssi vahvistaa ja syventää opiskelijan perusopetuksessa hankkimia kielitaitoja sekä johdattaa lukion tavoitteisiin. Tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää ja tunnistaa tarkoituksenmukaisen tavan käyttää kieltä erilaisissa kielenkäyttötilanteissa.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee kielitaitonsa vahvuudet ja kehittämiskohteet
- kertaa perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- vahvistaa morfologisen sekä sana- ja lausetason osaamistaan
- hallitsee ne lausetason taidot, joilla vahvistetaan opiskelijan kirjoittamisen taitoa.

Keskeiset sisällöt:

- opiskelijan kielitaidon kartoitus
- keskeinen morfologia
- syntaksin vahvistaminen
- kirjoittamistaidon vahvistaminen
- lausetyyppien, sanajärjestyksen ja rektioiden harjoittelu
- puhutun kielen ja kirjoitetun kielen morfologiset ja syntaktiset erot sekä puhutun ja kirjoitetun kielen ero kielenkäytössä.

LVS2 Tekstin rakenteet funktionaalisesta näkökulmasta

Kurssi vahvistaa ja täydentää opiskelijan perusopetuksessa hankkimia kielitaitoja sekä johdattaa lukion vaatimaan kielen tuottamiseen. Tavoitteena on, että opiskelija osaa tuottaa monipuolista tekstiä.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kertaa perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- vahvistaa tekstikieliopin hallintaa
- tutustuu tekstilajien rakennepiirteisiin.

Keskeiset sisällöt:

- kirjoitetun kielen rakenteet tekstitasolla
- erilajisten tekstien rakentuminen ja keinot niiden rakentamiseen
- metatekstit, koheesio ja sidoksisuus
- päälause, rinnasteinen ja alisteinen sivulause
- lausekeajattelu luetun ymmärtämisen tukena

LVS3 Eri tiedonalojen kieli

Kurssi kehittää opiskelijan käsitteellisen kielen hallintaa ja käsitystä eri oppiaineiden käyttämästä kielestä ja kehittää opiskelijan kykyä käyttää kielellisiä valmiuksiaan kaiken oppimisen tukena.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää eri tiedonalojen kielen hallintaa
- kehittää käsitteellisen kielen hallintaa
- ymmärtää oppiaineiden tekstien erilaisia tapoja kuvata/hahmottaa ilmiöitä ja rakennepiirteitä
- hallitsee eri oppiaineiden tekstikäytänteitä
- tuntee eri oppiaineiden tyypillisiä tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt:

- eri tiedonalojen tyypilliset käsitteet, määritelmät ja tekstilajit
- eri tiedonalojen tekstien rakennepiirteet
- tietotekstien käsitteistö omassa puheessa
- tietotekstien käsitteistön ymmärtäminen ja aktiivinen tuottaminen

LVS4 Tekstejä kirjoittamaan

Kurssi kehittää opiskelijan kykyä tuottaa erilaisia kouluympäristössä vaadittavia tekstilajeja sekä hallita kirjoittamisprosessia yksin ja yhdessä. Kurssi kasvattaa myös opiskelijan kykyä tulkita erilaisia tekstejä kriittisesti.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kirjoittaa eri tiedonalojen opiskeluun liittyviä tekstejä
- ymmärtää ja tulkitsee suullisesti ja kirjallisesti eri tiedonaloille tyypillisiä tekstejä
- harjoittelee yhdessä kirjoittamista.

Keskeiset sisällöt:

- erilaisten arkipäivän tekstien tuottaminen, esimerkiksi blogiviesti tai muu verkkoteksti, mielipide, kommentti, kritiikki, formaali ja ei-formaali sähköposti
- opiskeluun liittyvien tekstien tuottaminen, esimerkiksi tutkielma, koevastaus, essee, käsitelmäärittely,
- lähteiden käyttö tai tiedon esittäminen visuaalisesti (esim. diagrammi ja taulukko)
- tarkka kuvailu ja yksityiskohtainen kerronta
- sanaston varioivuus ja idiomaattisuus
- käsitteiden määrittely sekä systemaattinen sanojen johtaminen
- yhdessä kirjoittaminen
- omien ja toisten tekstien huoltaminen ja oikeakielisyys, esimerkiksi alkukirjain, välimerkit, kappalejako

LVS5 Kuunnellaan ja puhutaan 1

Kurssi kehittää opiskelijan valmiuksia ilmaista itseään suullisesti sekä valmiuksia tulkita puhuttuja tekstejä kriittisesti sekä käyttää kieltä monipuolisesti ja luovasti.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää ilmaisutaitojaan
- kehittää puhutun kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt:

- suomen kielen kuuntelemisen ja puhumisen harjoittelu
- ilmaisutaidon harjoituksia (pari- ja ryhmäharjoituksia), roolileikkejä, fiktiivisiä tekstejä, runoja ja riimejä
- puheen pitäminen vapaasta aiheesta
- idiomaattinen reagointi
- huomion kiinnittymistä puhekielen tilanteiseen variaatioon
- läpäisevästi huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

LVS6 Suomalainen kirjallisuus ja kulttuuri

Kurssilla opiskelija tutustuu monipuolisesti suomalaiseen nykykulttuuriin, perehtyy suomalaiseen nykykirjallisuuteen ja sen tulkintaan sekä rakentaa monikielistä ja -kulttuurista identiteettiään.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu suomalaiseen nykykirjallisuuteen ja kulttuuriin
- tutustuu kirjallisuuden keskeisiin analyysikäsitteisiin.

Keskeiset sisällöt:

- Suomen nykykirjallisuuden ja kulttuurin peruskäsitteitä
- lyhyt katsaus muutamaa tärkeää nykykirjailijaan
- kirjallisuuden tekstilajit, esimerkiksi romaani, novelli, runo, näytelmä
- erilaisiin tekstilajeihin tutustuminen lukemalla
- kirjallisuuden analysoinnin käsitteitä sekä erilaisia analyysikeinoja

LVS7 Maailmankirjallisuus ja kulttuurinen monimuotoisuus

Kurssilla opiskelija tutustuu ja käsittelee kulttuurin ja identiteetin monimuotoisuutta ja harjoittelee luovan tekstin tuottamista.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tulee tietoiseksi kulttuurisesta monimuotoisuudesta
- vahvistaa kulttuurista identiteettiään.

Keskeiset sisällöt:

- kulttuurinen monimuotoisuus ja moninaiset identiteetit
- toiseuden kokemus
- kirjallisuuteen liittyvä monimediainen esitys luetun teoksen pohjalta
- omien fiktiivisten tekstien tuottaminen
- kulttuurinen monimuotoisuus: ihmisryhmien monenlaiset ja muuttuvat elämänmuodot, esimerkiksi nuorison ajankohtaiset alakulttuurit: erilaiset nettiyhteisöt ja fanifiktio

LVS8 Kuunnellaan ja puhutaan 2

Kurssilla opiskelija kehittää yhteistyö- ja keskustelutaitojaan ja monipuolistaa käsitystään puhumisesta ja kuuntelemisesta.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittyy yhteistyö- ja neuvottelutaidoissa
- kehittyy tiedottavan ja vaikuttavan puhumisen taidoissa
- vahvistaa analysoivan kuuntelemisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt:

- tiedonalojen kieli fokuksessa: keskustelu, vuorovaikutus ja argumentointi
- harjoitellaan tarkkaa kuvailua ja yksityiskohtaista kerrontaa: sanaston varioivuus ja idiomaattisuus.
- Harjoitellaan eri tiedonalojen käsitteiden määrittelyä kuultuna ja puhuttuna.
- neuvottelutaitojen kehittäminen
- tiedottava ja mielipidepuheenvuoro
- huomion kiinnittäminen siihen, mistä tekijöistä asiapuhe koostuu eli miten puhetta jaksotellaan
- median viestintä: puheen ymmärtäminen nopeassa keskustelussa, jossa on läsnä monta puhujaa
- läpäisevästi huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

LVS9 Digitaaliset tekstitaidot

Kurssilla opiskelija tutustuu monipuolisesti mediakulttuuriin ja vahvistaa digitaalista lukutaitoaan sekä tuottaa itse ja yhteistyössä muiden kanssa erilaisia verkkotekstejä.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin osana omaa elämäänsä
- tuottaa erilaisia mediatekstejä erilaisin teknologisin välinein
- pohtii sosiaalisen median merkitystä oman elämänsä näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt:

- vahvistetaan digitaalisia tekstitaitoja
- kiinnitetään huomiota sosiaalisessa mediassa käytettyyn kieleen analysoinnin ja harjoittelun keinoin
- harjoitellaan verkkosivustojen luotettavuuden vertailua
- arvioidaan verkkotekstejä
- tuotetaan erilaisia digitaalisia tekstejä huomioiden kuvat, videot, linkit ja liikkuva kuva
- oppija aktiivisena tiedontuottajana: oppijan pääsy (tuovat itse valitsemiaan tekstejä oppitunnille), osallisuus ja toimijuus suhteessa teksteihin

LVS10 Mediakulttuuri

Kurssilla opiskelija tutustuu laajasti mediaan ja pohtii omaa suhdetta siihen. Kurssi vahvistaa kriittistä lukutaitoa ja medialukutaitoa.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin yhteiskunnallisesta näkökulmasta
- pohtii sosiaalisen median merkitystä yhteiskunnallisena ilmiönä.

Keskeiset sisällöt:

- mediat ja niiden ilmaisukeinot
- uutiskriteerit
- aikakauslehdet
- vaikuttamaan pyrkivän viestinnän osatekijöiden analyysi (esim. mainosten kieli)
- kuvat ja kuvanlukeminen
- oppijoiden itsensä valitsemien verkkovideoiden analyysikeinoja

5.2.2 PERUSOPETUKSESSA ALKANUT KIELI (3 KURSSIA)

Opetuksen tavoitteet

Opetuksen päätavoitteena on vahvistaa perusopetuksessa tai muualla saatua vieraan kielien taitoa. Opiskelijan tulisi osata viestiä kohdekielellä ja sen kulttuurille ominaisella tavalla sekä kyetä arvioimaan omaa kielitaitoaan ja oppimistaan. Tavoitteena on vahvistaa opiskelijan suullista ja kirjallista ilmaisua. Opiskelijaa tuetaan löytämään omat vahvuutensa ja kehittymistarpeensa viestijänä ja kielen opiskelijana. Lisäksi opiskelijaa ohjataan kehittämään kielitaitoaan tarkoituksenmukaisin strategioin ja ymmärtämään opiskeltavan kielen merkityksen oman tulevaisuuden kannalta sekä sen merkityksen Suomelle ja kansainvälisesti.

Opiskeluympäristöt ja työtavat

Opiskeluympäristön ja käytettävien työtapojen tulee tukea aikaisempiin kokemuksiin pohjautuvaa tiedonrakentumista ja auttaa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Opiskeluympäristön tulee antaa tilaisuuksia kokeilla ja löytää itselleen sopivia työskentelymuotoja. Erilaisia apuvälineitä kuten digitaalisia sanakirjoja ja lähdemateriaaleja voidaan käyttää tuntityöskentelyssä ja kokeissa. Autenttiseen materiaaliin, tiedon hakuun ja sen arviointiin sekä kannustavaan palautteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Arviointi

Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä monipuolisiin arviointimenetelmiin, esimerkiksi kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, suulliseen ilmaisuun tai muihin näyttötapoihin. Oppimista tukevaa arviointia toteutetaan myös opiskelijan itsearviointin ja vertaisarviointin sekä arviointi- ja kehityskeskustelujen avulla. Kokeissa tai vastaavissa suositaan lähteiden ja apuvälineiden käyttöä.

Kurssit

LVKA1 Kielitaito osana opiskelua ja muita elämänalueita

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee opettajan kanssa arvion omista lähtökohdistaan ja opiskelutaidoistaan
- ottaa vastuun omasta oppimisestaan
- kykenee ilmaisemaan itseään sekä kirjallisesti että suullisesti kurssin aihepiirin teemoista

Keskeiset sisällöt:

- perusrakenteiden vahvistaminen
- puheen ja kirjoittamisen käytänteiden harjoittelu
- opiskeluun ja muihin itselle tärkeisiin elämänalueisiin liittyvä kirjallinen ja suullinen harjoittelu
- oman esityksen tuottaminen ja muokkaaminen myös vertaispalautetta hyödyntäen

LVKA2 Arkipäivän tilanteet

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- selviytyy jokapäiväisistä kielenkäyttötilanteista
- osaa tuottaa suullisesti kertomuksen, kuvauksen, ohjeen ja perustellun mielipiteen
- kehittää suullista ja kirjallista ilmaisua sekä vuorovaikutustaitoja
- osaa arvioida vertaisiaan.

Keskeiset sisällöt:

- vuorovaikutus- ja asiointiharjoitukset erilaisissa kasvokkaisissa ja monimediaisissa viestintätilanteissa (esimerkiksi ostoksilla, pankissa, postissa, lääkärissä sekä liikenne-, majoitus- ja ateriapalveluita käytettäessä)
- erilaisia suullisia tilanteita yksin ja ryhmässä
- oman tuotoksen muokkaaminen palautetta hyödyntäen

LVKA3 Media

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee perustiedot medioista ja osaa käyttää viestintävälineitä monipuolisesti
- osaa etsiä tietoa erilaisista lähteistä
- osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa opiskelussaan.

Keskeiset sisällöt:

- suppea tutkielma, projekti tai portfolio aiheesta, joka liittyy yhteiskunta-tietouteen, kulttuurintuntemukseen tai luonnontieteisiin

5.3 MATEMAATTISET JA LUONNON- TIETEELLISET OPINNOT (2 KURSSIA)

Opetuksen tavoitteet

Matemaattisten ja luonnontieteellisten aineiden opinnoissa syvennetään perusopetuksen oppimäärään sisältyviä tietoja painottaen kyseisen tiedonalan käsitteiden ja sanaston hallintaa. Tiedollisesti varmistetaan perusopetuksen oppimäärän ydinasioiden osaaminen sekä valmistaudutaan lukiossa vaadittavaan opiskelutekniikkaan matematiikassa ja luonnontieteissä. Opintojen aikana arvioidaan myös, minkä laajuinen oppimäärä matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa on tarkoituksenmukainen opiskelijalle.

Maantieteen ja biologian kurssi toteutetaan yhteistyössä suomi toisena kielenä -kurssien 3 ja 4 kanssa. Opintoja eriytetään opiskelijoiden osaamien taitojen mukaan.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Opiskelussa käytetään kielitietoisia työtapoja. Matematiikassa kielitietoiset työtavat matematiikassa liittyvät ohjeiden ja opetuspuheen avaamiseen ja sanallisten tehtävien purkamiseen. Kemiassa ja fysiikassa ne tarkoittavat käsittemäärittelyjen, selostusten ja muiden aineille tyypillisten tekstilajien (esim. oppikirjatekstien) harjoittelemista. Maantieteessä ja biologiassa kielitietoisia työtapoja ovat käsittemäärittelyharjoitukset karttojen, diagrammien ja taulukoiden tulkintaharjoitukset ja omien tekstien tuottaminen ohjautusti.

Arviointi

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja valmiudet. Arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Opiskelijat oppivat tuntemaan lukiolle ominaiset arviointimenetelmät kuten kurssikokeet.

Kurssit

LVLUMA1 Matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa

Matemaattisten ja luonnontieteellisten aineiden opinnoissa syvennetään perusopetuksen oppimäärään sisältyviä tietoja painottaen kyseisen tiedonalan käsitteiden ja sanaston hallintaa. Tiedollisesti varmistetaan perusopetuksen oppimäärän ydinasioiden osaaminen sekä valmistaudutaan lukiossa vaadittavaan opiskelutekniikkaan matematiikassa ja luonnontieteissä. Opintojen aikana arvioidaan minkä laajuinen oppimäärä matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa on tarkoituksenmukainen opiskelijalle.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa perusopetuksessa hankittuja matemaattisia taitojaan ja kertaa oppiaineiden keskeisiä käsitteitä
- osaa valita osaamistasoaan vastaavat oppimäärät lukiossa.

Keskeiset sisällöt:

- luvut ja laskutoimitukset, algebra, funktiot, geometria, todennäköisyys ja tilastot
- liike ja voima, värähdys- ja aaltoliike, lämpö, sähkö, luonnon rakenteet
- luonnon tutkimisen taitoja

LVLUMA2 Biologiaa ja maantiedettä

Kurssilla opiskelija kertaa ja vahvistaa perusopetuksessa hankkimiaan tietoja ja taitoja.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy oppiaineiden keskeisiin ilmiöihin ja niitä kuvaaviin käsitteisiin
- tutustuu luonnon ja ympäristön erityispiirteisiin.

Keskeiset sisällöt:

- biologian tutkimustaidot, luonto ja ekosysteemi, elämä ja evoluutio, ihminen, yhteinen ympäristö
- maantieteelliset taidot, maailman, Euroopan ja Suomen jäsentäminen, yhteinen ympäristö
- luonnon tutkimisen taitoja

5.4 YHTEISKUNTATIEDOUS JA KULTTUURINTUNTEMUS (2 KURSSIA)

Opetuksen tavoitteet

Yhteiskuntatiedouden ja kulttuurintuntemuksen kurssit syventävät opiskelijan tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta ja antavat opiskelijalle työkaluja erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden itsenäiseen arvioimiseen ja tutkimiseen. Opinnot liittyvät Suomen historiaan sekä sen eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin. Kulttuurintuntemuksessa kiinnitetään huomiota kulttuurien monimuotoisuuteen ja monikerroksisuuteen. Kurssit syventävät perusopetuksen tietoja ja johdattavat opiskelijoita lukion yhteiskuntaopin ja historian kurssien tavoitteisiin ja sisältöihin. Opetuksessa harjaannutetaan yhteiskuntaopille ja historialle ominaisia opiskelu- ja tekstitaitoja.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Kielitietoiset työtavat vahvistavat opiskelijoiden monilukutaitoa. Tekstilähtöinen lukemisen ja kirjoittamisen samanaikainen opiskelu, koevastausten ja itsearvioinnin harjoittelu, käsitelmääritys, omien sanastojen tekeminen, keskusteluharjoitukset ja erilaisten lähteiden pohjalta tehdyt päättelyharjoitukset ovat historiaan soveltuvia työtapoja. Taideaineiden työtavat ja opintokäynnit soveltuvat kulttuurintuntemuksen opintoihin.

Arviointi

Arvioinnissa käytetään joustavia ja monipuolisia menetelmiä. Oppimispäiväkirjat, prosessitehtävät eri aiheista, esitelmät, referaatit, esseet ja pienoistutkielmat ovat yhteiskunta- ja kulttuurituntemukseen soveltuvia menetelmiä. Käsitteen määrittelytehtävät voivat olla osa oppimista tukevaa arviointia. Lukiolle tyypillisiä kurssikokeita käytetään oppimistehtävinä.

Kurssit

LVHY1 Historian perusteita

Kurssi vahvistaa ja syventää opiskelijoiden perusopetuksessa historiasta hankkimia tietoja sekä johdattaa heitä lukion historian kurssien tavoitteisiin ja sisältöihin. Kurssin opinnot liittyvät Suomen historiaan sekä sen eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin. Kulttuurituntemuksessa kiinnitetään huomiota kulttuurien monimuotoisuuteen ja monikerroksisuuteen. Kurssilla harjaannutetaan yhteiskuntaopille ja erityisesti historialle ominaisia opiskelu- ja tekstitaitoja.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija tuntee

- kulttuurin peruskäsitteitä
- Euroopan ja maailman kulttuurien tärkeimpiä käännekohtia ja osaa suhteuttaa nykyajan ilmiöitä historialliseen kehitykseen
- erilaisia syitä, jotka ovat johtaneet muuttoliikkeisiin – taloudelliset ja poliittiset syyt, konfliktit, ympäristölliset syyt
- historialle ja kulttuurihistorialle ominaisia tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt:

- kulttuurihistorian kausia ja käännekohtia pääpiirteittäin keräily- ja pyyntikulttuurista jälkiteolliseen aikaan ja yksilöllistymiseen
- muuttoliikkeet osana ihmiskunnan historiaa
- historian tekstien lukeminen ja kirjoittaminen: käsitteiden avaaminen ja omien sanastojen tekeminen, tekstin rakennepiirteet, kuvien, karttojen ja tilastojen ymmärtäminen ja tulkitseminen eri sisältöjen yhteydessä

Työtavoista:

Kielitietoiset työtavat vahvistavat opiskelijoiden monilukutaitoa. Mahdollisia käytettäviä työtapoja ja oppimistehtäviä ovat esimerkiksi oppimispäiväkirjat, prosessitehtävät eri aiheista, esitelmät, opetuskeskustelut, opiskelijan itsearviointi osana muita tehtäviä, referaatit, esseet ja pienoistutkielmat, sanastojen laadinta sekä käsitteiden määrittelyt. Lukiolle tyypillisiä historian kurssikokeita käytetään oppimistehtävinä esim. kuva- ja tekstidokumenttikoekysymykset. Kurssilla pyritään käyttämään työtapoja, jotka tukevat opiskelijan tv-taitojen kehittymistä.

Arvioinnista:

Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opiskelija on tehnyt kurssiin kuuluvat tehtävät ja osallistunut tuntityöskentelyyn. Kurssin alussa voidaan sopia myös muunlaisesta työskentelystä.

LVHY2 Suomen yhteiskunta ja kulttuurit

Kurssi syventävää opiskelijan tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta ja antaa opiskelijalle työkaluja erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden itsenäiseen arvioimiseen ja tutkimiseen. Opetuksessa harjaannutetaan historialle ja erityisesti yhteiskuntaopille ominaisia opiskelu- ja tekstintaitoja.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurien monimuotoisuutta sekä kulttuurienvälistä vuorovaikutusta ja saa sen myötä kykyä ymmärtää ja toimia erilaisissa kulttuurisissa ympäristöissä.
- tuntee suomalaista yhteiskunta- ja talousjärjestelmää koskevia peruskäsitteitä, joiden avulla hän voi käsitellä ja arvioida yhteiskunnallista tietoa ja toimia aktiivisena kansalaisena
- tuntee Suomen kieli- ja kulttuuriryhmiä ja niiden historiaa
- oppii tuntemaan kansainvälisten suhteiden ja kansainvälisten järjestöjen toiminnan perusteet
- osaa lukea ja tulkita yhteiskuntaopille ominaisia tiedon esittämistapoja ja tuottaa itse yhteiskuntaopille ominaisia tekstejä.

Keskeiset sisällöt:

- valta ja vaikuttaminen: valta ja erilaiset vallankäytön muodot, suomalainen demokratia ja poliittinen järjestelmä ja aktiivinen kansalaisuus
- kansalaisen taloustaito
- oikeusvaltio: perusoikeudet, vallan kolmijako (-oppi) ja kansalaisuus
- Suomen kulttuurihistoria ja kansallisvaltion rakentaminen 1800-luvulla
- suomalaisia perinteitä ja tapakulttuuria: suomalaisia perinteitä ja tapakulttuuria sekä niiden muotoutuminen vuorovaikutuksessa muiden kulttuurien kanssa
- Suomi yhdessä muiden kanssa: Suomi osana Pohjoismaita, Eurooppaa ja maailmaa
- moninainen Suomi: vähemmistöt Suomessa
- yhteiskuntaan liittyvät käsitteet: niiden avaaminen ja määrittelyharjoitukset kaikkiin sisältöihin liittyen

Työtavoista:

Kielitietoiset työtavat vahvistavat opiskelijoiden monilukutaitoa. Mahdollisia käytettäviä oppimistehtäviä ovat esimerkiksi oppimispäiväkirjat, prosessitehtävät eri aiheista, esitelmät, referaatit, esseet ja pienoistutkielmat, opiskelijan itsearviointi osana muita tehtäviä, sanastojen laadinta sekä käsitteiden määrittelyt. Lukiolle tyypillisiä yhteiskuntaopin kurssikokeita käytetään oppimistehtävinä esim. tilasto- ja tekstidokumenttikoekysymykset. Kurssilla pyritään käyttämään työtapoja, jotka tukevat opiskelijan tv-taitojen kehittymistä.

Arvioinnista:

Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opiskelija on tehnyt kurssin alussa määritellyt tehtävät ja osallistunut tuntityöskentelyyn. Kurssin alussa voidaan sopia myös muunlaisesta työskentelystä.

5.5 OPINTO-OHJAUS (2 KURSSIA)

Ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijan opiskelua lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen kaikissa vaiheissa. Opinto-ohjaus auttaa opiskelijaa suunnittelemaan opintojaan ja tekemään omien tavoitteidensa mukaista lukiokoulutusta koskevia valintoja ja ratkaisuja.

Opetuksen tavoitteet

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija

- saa tietoa lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta ja siihen sisältyvistä valintamahdollisuuksista
- oppii tuntemaan suomalaisen lukion erityispiirteet ja opiskelukulttuurin
- muodostaa realistisen käsityksen lukioon pääsymahdollisuuksista ja lukio-opiskelusta
- kehittää lukiokoulutuksessa tarvittavia opiskelutaitoja
- oppii arvioimaan omia opintosuorituksiaan.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Ohjauksessa otetaan huomioon opiskelijoiden aikaisemmin hankittu osaaminen ja henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet kytkemällä opittavat tiedot ja taidot opiskelijoille merkityksellisiin kokemuksiin ja toimintamuotoihin. Opiskelijoita ohjataan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Opiskelijaa ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oppimistavoitteiden suuntaisesta toiminnasta. Opiskelijoita aktivoidaan tekemään yhteistyötä ja soveltamaan yhteistoiminnallisia työtapoja. Ohjaustilanteissa kannustetaan opiskelijoita pohtimaan yhdessä opintoihin liittyviä asioita sekä tuomaan omia näkemyksiä ja kokemuksia yhteiseen keskusteluun. Tällä vahvistetaan opiskelijoiden keskinäistä yhteisymmärrystä. Vertaistuki ja ryhmän tuki ovat tärkeitä oppimisessä.

Opiskeluympäristössä on opiskelutilojen ja -välineiden oltava sellaisia, että ne mahdollistavat monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käytön. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään tehokkaasti uutta teknologiaa opintojen suunnittelussa, tiedonhaussa ja koulutuksen hakupalveluissa. Teknologisesti tuettujen opiskeluympäristöjen avulla voidaan toiminta laajentaa oppilaitoksen fyysisten rajojen ulkopuolelle.

Arviointi

Opiskelijoiden itse- ja vertaisarviointeja hyödynnetään tehtäessä kokonaisarvioita opiskelijan opinnoissa suoriutumisesta ja motivoitumisesta lukiokoulutuksessa opiskeluun.

Kurssit

Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan kanssa keskustellaan opiskelijan opinnoista, koulutusvalinnoista sekä ammatti- ja uratoiveista. Henkilökohtaisessa ohjauksessa opintojen tavoitteet asetetaan yhdessä opiskelijan kanssa aikaisempien opintojen ja muutoin hankitun osaamisen pohjalta.

LVOP1 Opinto-ohjaus 1

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja erityisesti lukiokoulutukseen
- oppii laatimaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman sekä seuraamaan ja arvioimaan sen toteutumista
- oppii käyttämään monipuolisesti tietolähteitä ja hakupalveluita opintojensa suunnittelussa ja jatkokoulutuspaikkojen haussa.

Keskeiset sisällöt:

- henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
- lukiokoulutuksen kurssien suorittamismahdollisuudet
- suomalainen koulutusjärjestelmä
- lukiokoulutukseen hakeutuminen
- opiskelu kurssimuotoisessa lukiokoulutuksessa
- opiskelijan aikaisemmat opinnot ja suomen kielen lähtötaso
- lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintokokonaisuudet
- perusopetuksen arvosanojen korottamistarpeet ja suorittamismahdollisuudet
- omien lukio-opintojen alustava suunnittelu

LVOP2 Opinto-ohjaus 2

Kurssilla opiskelija oppii arvioimaan omia oppimistapojaan. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan ja kokeilemaan myös muita oppimistapoja, joita hän voi hyödyntää opiskelussa. Opiskelija saa ohjauksen avulla välineitä tiedon hankkimiseen ja tuottamiseen sekä tiedon luotettavuuden arviointiin. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään opinnoissaan tietojen ja viestintäteknologiaa sekä kirjastojen tarjoamia palveluita. Opiskelija tottuu työskentelemään itsenäisesti mutta myös yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa. Opiskelija ymmärtää, että kumuloituvien tietojen ja taitojen oppiminen vaatii pitkäjänteisyyttä.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa arvioidaan opiskelijan opiskelutaitojen kehittämistarpeita. Opiskelijan kanssa käydään läpi opiskeluun ja oppimiseen liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita. Opiskelijaa kannustetaan laajentamaan ja syventämään opiskelumenetelmiään.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii arvioimaan omia oppimistapojaan
- perehtyy lukiokoulutuksessa tarvittaviin opiskelutaitoihin ja erilaisiin oppimistapoihin
- rohkaistuu kokeilemaan uusia työtapoja ja oppimismenetelmiä
- ymmärtää oppimisen prosessuaalisen ja tavoitteellisen luonteen
- toimii joustavasti ja kannustavasti vuorovaikutustilanteissa
- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja tietää miten siihen voi vaikuttaa.

Keskeiset sisällöt:

- opiskelutaidot
- tiedonhankintataidot ja monimediaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja ajantasaistaminen
- yhteistoiminnallisuus ja vuorovaikutustaidot
- itsearviointitaidot
- oma-aloitteisuus ja tuen etsiminen opiskeluun liittyvissä ongelmatilanteissa

5.6 TVT OPISKELUN TUKENA

Opetuksen tavoitteet

Tieto- ja viestintäteknikan kurssi syventää opiskelijan valmiuksia käyttää opiskelussa hyväkseen tieto- ja viestintäteknikkaa. Tarkoitus on oppia käyttämään opiskelussa tarvittavia tieto- ja viestintäteknikan välineitä ja motivoida opiskelijaa hyödyntämään tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisen apuna, arkipäivässä sekä osallisuuden että viestinnän välineenä.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Opiskelussa tieto- ja viestintäteknikka on sekä oppimisen kohde että sen väline. Kurssi toteutetaan lähiopetuksena ja opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknikkaa, erityisesti lukion oppimisympäristöä. Tarkoituksena on innostaa ja rohkaista opiskelijoita käyttämään uutta teknologiaa omissa opinnoissaan.

Kurssit

LVTVT1 Valmiina verkkoon

Tieto- ja viestintäteknikan kurssilla kartoitetaan aluksi koulutukseen valittujen taidot. Kurssilla otetaan haltuun opiskelun tukena käytetty tekniikka opiskelijoiden taitotason huomioiden. Kurssi painottuu opiskeluvalmiuksien ja lukio-opetuksessa tarvittavien ohjelmien ja laitteiden osaamisen vahvistamiseen ja hyödyntämiseen mutta myös tiedonhakuun, sisällöntuotantoon ja informaatiolukutaitoon liittyviä taitoja harjoitellaan.

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee tietokoneen ja sen oheislaitteiden ja ohjelmien peruskäytön.
- kokee tieto- ja viestintäteknikan käytön luonnollisena osana oppimisprosessia.
- hallitsee oppimisympäristön käytön peruspiirteiltään ja ymmärtää, miten oppimisympäristöä voi hyödyntää omassa opiskelussaan.
- osaa tuottaa esityksiä tietoteknisillä apuvälineillä
- osaa hakea verkosta tietoa
- ymmärtää ja pystyy hyödyntämään lähdekritiikkiä verkosta löytämäänsä tietoon

Keskeiset sisällöt:

- tietokoneen ja ohjelmien käyttöä
- oppimisympäristön käyttäminen ja hyödyntäminen opinnoissa
- esitysten tuottamisen tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen
- internetin tehokas hyödyntäminen
- tiedon haku ja kriittinen lukeminen

Arvioinnista:

Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opiskelija on tehnyt kurssin alussa määritellyt tehtävät ja osallistunut tuntityöskentelyyn. Läsnäolo kurssilla on pakollista.

5.7 VALINNAISET OPINNOT (VÄHINTÄÄN 6 KURSSIA)

Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä edellä määriteltyjä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen eri aineryhmien valinnaisia kursseja tai muita saman tai muun koulutuksen järjestäjän järjestämiä lukio-opintovalmiuksia edistäviä opintoja. Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta säädettyjä pakollisia, syventäviä ja soveltavia kursseja. Valinnaisiksi kursseiksi opiskelijoita ohjataan valitsemaan ensisijaisesti kunkin oppiaineen lukio-opetuksen ensimmäisiä kursseja.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa voidaan järjestää valinnaisia opintoja myös niissä lukion aineissa, joita ei opiskella perusopetuksessa. Valinnaisina opintoina suoritettavat lukiokoulutuksen kurssit merkitään todistukseen lukion opetussuunnitelman mukaisesti. Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä myös perusopetuksen opintoja.